

Osoko bilkura

Baionan, Herriko Etxean

2019ko ekainaren 28an

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Videgain, Xarles, buruordea,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Aleman, Sagrario, diruzaina,
Arejita, Adolfo, Iker sailburua,
Coyos, Jean-Baptiste, Jagon sailburua,
Azkarate, Miren,
Davant, Jean-Louis,
Iñigo, Andres,
Kaltzakorta, Jabier,
Lakarra, Joseba,
Oihartzabal, Beñat,
Oñederra, Miren Lourdes,
Peillen, Txomin,
Sagarna, Andoni,
Toledo, Ana,
Uribarren, Patxi,
Urkia, Miriam eta
Zabaleta, Patxi.

Manterola, Julen, Osa, Erramun eta
Zabaleta, Joseba, zegozkien gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Aurelia Arkotxa, Patxi Goenaga, Roberto González de Viñaspre, Jose Irazu “B. Atxaga”, Patxi Salaberri eta Mikel Zalbide.

Ahalak: Aurelia Arkotxak ahala Sagrario Alemani; Patxi Goenagak ahala Miren Lourdes Oñederrari; Roberto González de Viñasprek ahala Andres Urrutiari; Jose Irazu “B. Atxaga”k ahala Andres Urrutiari; Patxi Salaberrik ahala Andres Urrutiari; Mikel Zalbidek ahala Andres Urrutiari.

Batzarra 2019ko ekainaren 28an, ostiralean, egin da Baionan, Herriko Etxean.

A. Urrutia euskaltzainburuak euskaltzain guztiak agurtu eta etorririkoan zerrenda eta ahalak irakurri ditu. Quoruma badela egiaztatu ondoren, ekaineko Osoko bilkurari hasiera eman zaio.

Hasteko, E. Osa idazkariordeak argibideak eman ditu; izan ere 12:00etan,

Baionako Herriko Etxearen eta Euskaltzaindiaren artean lankidetzahitzarmen berria izenpetuko da. Ondoren, Herriko Etxeak aho gozagarri arina eskainiko die hurreratzen direnei.

1. Osoko bilkurako (2019-05-04) bilera-agiria onartzea, hala erabakiko balitz.

P. Uribarrenek oharra igorri du bilkurara hurreratutakoen artean bere izena falta dela azalduz. Eginiko iruzkina onartu da.

M. L. Oñederrak 2. orrialdeko bigarren paragrafoko lehenengo esaldiari (“A. Urrutia euskaltzainburuak bestelako oharrik egin nahi den galdetuta, ez da egin”) oharra egin dio. Bilera-agirian jasotzeko bi aukera aurkeztu ditu. Delako pasarte hori honela geratu da: “A. Urrutia euskaltzainburuak bestelako oharrik egin nahi den galdetuta, M. L. Oñederrak zuzenketa bat proposatu du agiriaren 2. puntuan, baina ez da onartu. Bestelako oharrik ez da egin. Ondorioz, 2019ko martxoaren 30eko bilera-agiria onarturik gelditu da”.

P. Goenagak hiru ohar egin ditu. Alde batetik, 2. orrialdeko laugarren paragrafoan, “... hiru formek.” ageri den tokian, “hiru formak.” behar duela aditzera eman du. Eginiko zuzenketa onartu da; beste aldetik, 4. orrialdeko 4.3. puntuan ageri den “EIMA erakundearen eta Euskaltzaindiaren artean izenpeturiko lankidetzahitzarmenaren ondorioz” esaldia ez dela zuzena gogorarazi du, EIMA ez baita erakunde bat, Eusko Jaurlaritzaren egitasmo bat baizik. Ondorioz, pasarte honela geratzea erabaki da: “4.3. **Eusko Jaurlaritzaren EIMA egitasmoko Isabel Arrigain Euskara Batuaren Eskuliburuko batzordekide.** Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza Sailaren eta Euskaltzaindiaren artean izenpeturiko lankidetzahitzarmenaren ondorioz...”; azkenik, 4.3. puntuaren bukaeran, ageri den “Osoko bilkura jakitun geratu da” esaldia ezabatzeko eskatu du. Azken oharra ez da onartu.

A. Urrutia euskaltzainburuak bestelako oharrik egin nahi den galdetuta, ez da egin. Ondorioz, 2019ko maiatzaren 4ko bilera-agiria onarturik gelditu da.

2. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak. Batzorde Ahaldunduaren oharrak (XIV). Jasotako oharrak aztertu eta erabaki.

Maiatzeko Osoko bilkuran aurkeztutako zerrendari inork ez dio idatzizko oharrik egin. Ahoz jasotako oharrak kontuan hartuta, proposamenak eraman dituzte bilerara Batzorde Ahaldunduko arduradunak eta idazkariak, A. Sagarnak eta M. Urkiak, hurrenez hurren.

Buruari eman eta *epaitza* sarreretan adiera berriak jaso dira, *Naf.* markadunak, eta *ermita* sarreran definizioa moldatu da, ‘aldare bakarreko’ kenduta. Bestalde, *hiribildu* eta *hiri 2* formen definizioaren azken proposamena aurkeztu da bileran, eta onartu egin da.

Aztergaian landu ez den forma berri bat ekarri dute hiztegioko arduradunek ezohiko prozedura baliatuta: *epizeno* hitza, hain zuzen. Euskaltzaindiak ekainean aurkeztu duen pertsona-izenen atal berrituan onartu dira izen epizenoak, eta forma hori ez dago hiztegian jaso. Ontzat eman da proposamena, baina aurkezturiko adieren ordena aldatzea erabaki da.

Aldaketa hauek onartu ondoren, iragarri da uztailaren lehen astean, sarean, hiztegia eguneratuko dela.

3. Euskaltzaindiaren Mendeurrena: *Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa*. Argitalpenaren aurkezpena eta uztailaren 4ko jardunaldia.

Aztergaia jorratu aurretik, Julen Manterola Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa egitasmoan diharduen ikertzailea bilkura aretora sartu da. J. Lakarra egitasmoaren zuzendariak gogorarazi duenez, 2009ko Barne Jardunaldietan hartu zuen Euskaltzaindiak *Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa* abiatzeko erabakia. Orduetik, egitasmoan aritu izan dira Julen Manterola eta Iñaki Segurola. Azken hilabeteetan, egitasmoan Gabriel Fraile eta Koro Segurola teknikariek ere parte hartu dute.

J. Lakarrak azpimarratu duenez, hiztegi etimologikoa hizkuntzaren barne historia aplikatua baizik ez da, hots, fonologian, morfologian, dialektologian, sintaxi diakronikoan... oinarritu eta hitzen (sarrerren) inguruan antolatutako hizkuntzaren historiaren ikerketa eta azalpena da. Ondoren, J. Manterolarekin batera, beste hizkuntza batzuetan eginiko zenbait lan hizpide hartu dituzte, eta datorren uztaila-

ren 3an (hedabideen aurrean) eta 4an (jardunaldian) aurkeztuko den lanak egiten duen ekarpena azpimarratu dute.

Esan denez, oinarritzko lan bat da, prototipo bat, familia berriekin osatzen eta hedatzen joango dena. Mementoz paper euskarrian argitaratu da eta ondoren euskarri digitalean eskaintzeko nola baita nazioartean hedatzeko -ingelesez bertsio bat paratuz- urratsak egingo dira. Argitalpenaren aurkezpenarekin amaitzeko, liburua- ren aurkibidea eskuetan, argitalpenaren atalak azaldu dituzte.

Liburua aurkeztu ondoren, uztailaren 4an, Bilbon, egoitzan, egingo den jardunaldiaren egitaraua aurkeztu eta zabaldu da.

4. Euskaltzaindiaren Mendeurrena: Gramatikari buruz, uztailaren 11n, egingo den Nazioarteko Jardunaldiaren aurkezpena.

M. Azkarate euskaltzain eta Gramatika batzordeko kideak uztailaren 11n, Donostian, Luis Villasante Euskararen Ikergunean egingo den jardunaldiaren egitaraua aurkeztu eta zabaldu du. Egitaraua Euskaltzaindiaren Gramatika batzordeak prestatu du.

Egitaraua aurkeztu ostean, uztailaren 11ko jardunaldiaren ondoren ontzen den testua euskaltzainen esku jarriko dela eta Osoko bilkurak testua aztertzeko eta onartzeko baliatu beharreko prozedurari buruzko erabakiak hartu beharko dituela azpimarratu du.

5. Euskaltzaindiaren 2018ko errendapenak eta 2019ko planak. Informazioa eman.

E. Osa idazkariordeak aditzera eman du Euskaltzaindiaren batzordeek, lantaldeek, egitasmoek eta zerbitzuek 2018ko errendapenak eta 2019ko planak aurkeztu dituztela. Errendapenak eta planak biltzen dituen txostenak 186 orrialde ditu. Ondorioz, euskaltzainen batek gai zehatz bati buruzko informazio xehea nahi izanez gero, idazkariordeari galdetzea eskatu du.

M. Azkaratek esan du halako zein bestelako idatziak (adibidez, Osoko bilkure- tako materialak) intranet zerbitzu baten bidez eskura izateak garrantzia daukala. A.

Urrutia euskaltzainburuak aditzera eman du webgune berriaren edukia egonkortu ondoren, plangintzan aurreikusita dagoela zerbitzu hori antolatzea (horri buruzko xehetasunak aurrerago emango dira, bai eta segurtasun baldintzak ere).

6. Euskaltzaindiaren 2018ko aurrekontuen itxiera eta 2019ko aurrekontuak.

S. Aleman diruzainak, J. Zabaleta kudeatzailearen laguntzarekin, aztergaia aletu du. Aditzera eman duenez, 2018ko aurrekontuaren exekuzioa orekatua izan da eta 1.739,46 €-ko defizit txikiarekin itxi da. 2018ko aurrekontuaren exekuzioak eta 2019ko aurrekontuak Euskaltzaindiaren Mendeurrenak ekartzen dituen gastuak barruratzen dituzte. 2020an, ohiko jarduera azalduko da bakarrik, ordurako, Mendeurrena amaituta egongo baita.

J. Zabaletak gogorarazi duenez, pasa den mendeko laurogeita hamarreko hamarkadaren erdialdeaz geroztik, Euskaltzaindiaren aurrekontuaren exekuzioa kanpoko ikuskaritza enpresa batek urtero aztertzen eta egiaztatzen du. Ondoren, emaitzak herri-erakundeen esku lagatzen dira.

2019ko aurrekontuari buruz iragarri du emaitza orekatua izango dela eta begiz jotako sarrera guztiak jasoko ez balira, neurri berean, gastuak doituko direla. Gaiarekin amaitzeko, euskaltzainen batek informazio osagarriren bat nahi izanez gero, Diruzaintzarekin harremanetan jar dadin eskatu du.

7. Esku artekoak.

7.1. Hurrengo bilkurak eta ekitaldiak:

- **EHHA egitasmoaren eskutik ondutako “Euskara Ibiltaria” erakusketa.** “Euskara Ibiltaria” erakusketa Bermeoko Arrantzaleen Museoa egongo da, ekainaren 20tik irailaren 17ra bitartean.
- **Baionako Udalaren eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetzahitzarmena.** Gaur izenpetuko da. Hitzarmenean aurreikusita dago Euskaltzaindiak Herriko Etxeari, euskarari dagozkionetan, aholkularitza eskaintzea eta Baionako Herriko Etxeak Euskaltzaindiaren Mendeurrenarekin lotutako zenbait jarduera finantzatzea.

- **Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa. Aurkezpena eta jardunaldia.** Uztailaren 3an, *Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa* aurkeztuko da Bilbon, egoitzan. Aurkezpenean, Euskaltzaindiak, Nafarroako Gobernuak, Eusko Jaurlaritzak, BBK Fundazioak, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako foru aldundiek eta Euskal Elkargoak parte hartuko dute. Bestalde, uztailaren 4an, “Euskal Hiztegi Historiko-Etimologikoa. Aurkezpen jardunaldia” egingo da Bilbon, egoitzan, 08:30etik 14:00 bitartean.
- **Gramatikari buruzko jardunaldia.** Euskaltzaindiaren Mendeurrenaren barruan, uztailaren 11n, “Gramatikak XXI. mendean” jardunaldia egingo da Donostian, Luis Villasante Euskararen Ikergunean, 09:00-17:30 bitartean. Egitaraua Gramatika batzordeak ondu du.
- **“Euskara biziberritzen jarraitzeko bide berriak” jardunaldia.** Uztailaren 17an, Bilbon, Sabino Arana Fundazioaren egoitzan, 09:00-14:00 bitartean, “Euskara biziberritzen jarraitzeko bide berriak” jardunaldia egingo da. Jardunaldia Euskaltzaindiko Sustapen batzordearen eta Sabino Arana Fundazioaren arteko lankidetzaren emaitza da.
- **Hurrengo Osoko bilkura.** Uztailaren 19an egingo da Bilbon, egoitzan, 10:00etatik aurrera. Egun horretan Euskaltzaindiaren eta Euskal Idazleen Elkartearen arteko lankidetzeta hitzarmena izenpetuko da.

8. Azken ordukoak.

Ez da egon.

Eta beste aztergairik ez dela, Osoko bilkura bukatutzat eman da, 12:00etan.

Euskaltzainburua,

Andres Urrutia

Idazkaria,

Xabier Kintana